

VALTION TAIDETEOSTOIMIKUNTA

Arvostelulautakunta

Kutsutaidekilpailu Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen, Vantaan pääpoliisiaseman uudisrakennukseen

Aika: To 16.5.2024 klo 12:00–15:45

Paikka: Ateneum, Nh. Kolmio, Kaivokatu 2, Helsinki

Läsnä:

Valtion taideteostoimikunta

Riitta Ojanperä, puheenjohtaja, Jari Auer (Teams), Pirjetta Brander, Marja Helander, Heli Hiltunen (Teams), Ari Pelkonen ja Mika Savela (Teams)

Eija Aarnio, kilpailun sihteeri ja Heli Ahmio, kilpailun yhdyshenkilö

Asiantuntijoina klo 13:10-14:30

Rainer Mahlamäki (Lahdelma & Mahlamäki Arkkitehdit) (Teams); Juha Sipilä (Poliisilaitos) (Teams); Johanna Virsu (Senaatti-kiinteistöt)

1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

2 Kilpailusääntöjen ja kilpailuohjelman tarkastaminen

Tarkistettiin kilpailusäännöt ja kilpailuohjelma.

Todettiin, että kilpailuun oli kutsuttu seuraavat taiteilijat: Hans-Christian Berg, Inka-Maaria Jurvanen, Sakari Kannosto, Laura Könönen ja Ann Sundholm.

3 Ehdotusten kirjaaminen

Kirjattiin määräaikaan mennessä saapuneiksi viisi ehdotusta seuraavilta nimimerkeiltä:

01 Suomen Leijonat

02 Huomassa

03 Kivijalka

04 24/7

05 Pohjoisen valot

4 Kilpailuehtojen täyttäminen

Todettiin, että kaikki jätetyt ehdotukset täyttivät kilpailuohjelmassa asetetut vaatimukset.

Hyväksytyt ehdotukset sisäin jättäneelle taiteilijalle maksetaan osallistuspalkkiona 4 000 euroa. Palkkiot ovat verovapaita.

5 Yleisarvostelu

Kansallisgallerian yhteydessä toimiva valtion taideteostoimikunta järjesti kutsutaidekilpailun yhteistyössä Senaatti-kiinteistöjen ja Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen kanssa. Tarkoituksena oli hakea ideoita taideteoksesta, joka toteutetaan Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen, Vantaan pääpoliisiaseman käyttöön tulevan uudisrakennuksen yhteyteen, Jokiniemenkuja 2, 01370 Vantaalle.

Arvostelussa kiinnitettiin huomiota ehdotusten taiteelliseen laatuun sekä toteutus- ja kehityskelpoisuuteen. Valtion taideteostoimikunta päättää kilpailun ratkaisun jälkeen, mitä ehdotusta tai ehdotuksia lähdetään jatkokehittämään ja toteuttamaan.

Arvostelulautakunta piti luonnosehdotuksia korkeatasoisina, laadukkaina ja toteutuskelpoisina. Niissä oli huomioitu teosten ylläpidettävyyden vaivattomuus ja elinkaarikustannusten kohtuullisuus. Ehdotukset olivat huolella laadittuja ja niissä oli otettu huomioon poliisitalon uudisrakennuksen arkkitehtuuri, rakennukseen sijoittuva toiminta ja turvakysymykset. Todettiin, että julkisena taideteoksena ehdotukset toisivat merkittävän lisän osaksi Jokiniemenkatunäkymää, vantaalaisten kaupunkiympäristöä. Taiteilijat olivat ratkaisseet tekniset ja rakenteelliset kysymykset kilpailuluonnoksissa yksilöllisesti käyttäen monipuolisesti eri toteutustapoja ja materiaaleja. Teoksen tai teossarjan sijoittaminen kilpailualueelle oli tuottanut vaikeuksia useammassa ehdotuksessa.

Rakennuksen erityisestä käyttötarkoituksesta johtuen kilpailuun osallistuneille taiteilijoille järjestettiin erillinen seminaari 25.1.2024, jossa heitä ohjeistettiin kilpailu-alueen turvallisuuteen liittyvistä asioista. Taiteilijoille järjestettiin käynti kohteessa 5.4.2024.

Kilpailun aikana ei esitetty lisäkysymyksiä, mutta materiaalitoina pyydettiin lisää havainnekuvia pääsisäänkäynnin etualasta, etupiha-alueesta ja kilpailualueen viheralueesta. Kuvat lähetettiin kilpailijoille sähköpostitse.

6

Teoskohtaiset arvioinnit

Merkittiin teoskohtaisiksi arvioinneiksi seuraavaa:

01 Suomen Leijonat

Taiteilija on ennakkoluulottomasti tarttunut leijona-aiheeseen, joka on Suomen valtion vaakunan tunnuseläin. Se esiintyy useissa sineteissä ja leimoissa ja sopii aiheeltaan myös poliisilaitoksen kontekstiin. Teosehdotus on yllätyksellinen ja raikas. Teos koostuu kolmesta toimeliaasta eläinhahmosta, jotka luovat julkiseen tilaan sijoitettuna positiivisen ja virikkeellisen katsomiskokemuksen. Kissaeläimet pyrkivät pallon tai hammaspyörän päälle hypättäen löytämään uudelleen tasapainoa. Värikkäistä alumiinilevyistä rakentuva teoskokonaisuus muuttuu katsomissuunnasta riippuen.

02 Huomassa

Ehdotuksessa käsitellään mielenkiintoisesti sisä- ja ulkotilan välistä suhdetta. Teos koostuu kahdesta erillisestä osasta. Toisen porttimaisen osion sisä-ääriviiva toistuu toisen orgaanisen pilvimäisen osion muodossa, kuin se olisi leikattu irti kehyksestään. Teos toistaa arkkityyppistä ajattelua vastavoimista, kuten turva/uhka tai vapaus/vankeus. Teososat muodostavat visuaalisen yhteyden toisiinsa. Portti-osio voi toimia myös läpikulkutilana nurmikkoalueella. Teososien peilimäiset pinnat heijastavat ympäristöä. Teos kommentoi ja luo kontrastia värisävyllään ja muodollaan myös arkkitehtuurin geometrisyydelle. Teoksen materiaalina on käytetty teräslevyjä, jotka on maalattu siniseksi tai kiillotettu peilipinnoiksi.

03 Kivijalka

Ympäristöstään selkeästi erottuva vahva, toteemimainen maamerkki ottaa vastaan rakennukseen tulijat. Lieriömäinen, viisimetrinen harmaa graniittipylväs kuvaa pysyvyyttä ja vakautta. Veistoksen klassista muotokieltä uudistetaan erilaisilla pintakäsittelyssä käytettävillä käsityön tekniikoilla. Pinnan veistäminen ja kaiverrus tuovat työhön reliefimäistä vaikutelmaa ja maalaaminen graffitimaista ilmettä. Oranssi, musta ja sinisen eri sävyt toistavat rakennuksessa käytettyjä värejä. Kuviot symboloivat eri vuodenaikoja, säitä ja tuulia, joiden vaikutuksilta kukaan ei voi välttää.

04 24/7

Kuusiosainen teosehdotus on kuin ilmaan piirretty sarjakuvamainen kokonaisuus, jolle poliisilaitoksen ulkoseinät luovat taustan. Esittävyys antaa mahdollisuuden luoda tarinallista jatkumoa kuva-aiheiden välille. Yksinkertaistetut ja pelkistetyt kaksiulotteiset ihmis-, eläinhahmot tai esineet sijoittuvat korkeiden kaarien huipulle.

Hauska, viivamainen ilme syntyy siten, että kuviot polttoleikataan ohuesta rautalevystä. Teoksen lähtökohtana on kuvata poliisin roolia turvallisen arjen ylläpitäjänä ja mahdollistajana.

05 Pohjoisen valot

Teosehdotus koostuu kolmesta, luonnonmukaisesta kivenmurikasta, joita ei välttämättä heti osaisi yhdistää taideteoksiksi. Osaset herättävät salaperäisellä olemuksellaan ja sijoittelullaan katsojan uteliaisuuden. Lohkareet ovat kuin maanpinnalle avaruudesta iskeytyneitä kappaleita. Lähempää tarkasteltaessa kiven lohkotusta pinnasta erottuu sinisen, punaisen ja vihreän hohtavia sävyjä, jotka viittaavat revontuliin. Kilpailuehdotus muistuttaa yllättävistä luonnonilmiöistä, pohjoista pallonpuoliskoa ravistelevista aurinkomyrskyistä, jonka seurauksena revontulet värittävät taivasta, mutta samalla voivat aiheuttaa myös voimakkaita häiriöitä sähköisiin järjestelmiin.

7 Asiantuntijoiden kuuleminen

Kuultiin asiantuntijoiden arviot teoksista. Asiantuntijoina toimivat Rainer Mahlamäki, Lahdelma ja Mahlamäki arkkitehteistä, Juha Sipilä Poliisilaitoksesta ja Johanna Virsu Senaatti-kiinteistöistä.

8 Voittajasta päättäminen

Arvostelulautakunta päätti, että 1. sijalle asetetaan ehdotus n:o 05 Pohjoisen valot. Muita ehdotuksia ei asetettu paremmuusjärjestykseen.

9 Jatkotoimenpiteistä sopiminen

Arvostelulautakunta päätti, että lähdetään jatkokehittämään ja toteuttamaan voittajaehdotusta. Teos pyritään toteuttamaan vuosien 2024-2025 aikana.

10 Voittajanimerkin paljastaminen

Paljastettiin voittajanimerkki ja todettiin, että n:o 05 kuuluu taiteilija Laura Könöselle.

11 Tulosten julkistaminen

Kilpailun tulos julkistetaan torstaina 23.5.2024 valtion taideteostoimikunnan verkkosivuilla. Kilpailijoille ilmoitetaan tulos välittömästi arvostelulautakunnan ratkaistua kilpailun. Palkittu luonnosehdotus ja kilpailupöytäkirja pannaan nähtäville 23.5.2024–24.11.2024 väliseksi ajaksi kilpailun internetsivulle www.valtiontaideteostoimikunta.fi/ita-uudenmaan_poliisilaitos-taidekilpailu.

12 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:45.

Vakuudeksi

Puheenjohtaja Riitta Ojanperä

Jari Auer

Pirjetta Brander

Marja Helander

Heli Hiltunen

Ari Pelkonen

Mika Savela

Sihteeri Eija Aarnio